Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

16. posiedzenie 3. sesyi IV. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 8. lipca 1880.

Treść: Dalszy ciąg petycyj, wniesionych do Sejmu. — Odczytanie petycyi Wydziału powiatowego w Brodach i odesłanie téjże do Wydziału krajowego na wniosek p. Wasilewskiego. — Interpelacya p. Ochrymowicza do komisarza rządowego w przedmiocie przeniesienia rogatki w Drohobyczu. — Przemówienie p. Matkowskiego i odesłanie petycyi Wydziału powiatowego w Buczaczu do Wydziału krajowego Wybór deputacyi do Najjaśniejszego Pana — Sprawozdanie komisyi budżetowéj w przedmiocie utworzenia drugiéj posady adjunkta w krajowéj szkole gospodarstwa leśnego we Lwowie. — Przyjęcie wniosków komisyi bez dyskusyi. — Sprawozdanie komisyi budżetowéj z pozycyi budżetu na r. 1880 dla szkoły krajowéj gospodarstwa leśnego we Lwowie. — Sprawozdanie komisyi budżetowéj z petycyi towarzystw rolniczych krakowskiego i galicyjskiego o subwencyie stałe. — Przyjęcie wniosków komisyi bez dyskusyi. — Usunięcie z porządku dziennego sprawozdania komisyi drogowéj. — Sprawozdanie komisyi lustracyjnéj o zarządzie funduszu propinacyjnego w roku 1879. — Pismo prezydyum c. k. Namiestnictwa z załączeniem okólnika do c. k. starostw, polecającego energiczne ściąganie zaległości na rzecz funduszu propinacyjnego przypadających. — Cofnięcie wniosku komisyi przez sprawozdawcę i podniesienie tegoż przez p. hr. Golejewskiego. — Przemówienie komisarza rządowego i odstąpienie od wniosku przez p. hr. Golejewskiego. —

Początek posiedzenia o godzinie 11. min. 25 rano.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Ludwik hr. Wodzicki.

Sekretarze: pp Alfons Czaykowski, Józef Jasiński, Jan hr. Stadnicki i Turzański.

Obecnych posłów 106.

Ze strony c. k. Rządu: Radca dworu Filip Zaleski, wiceprezydent c. k. Namiestnictwa.

JE. hr. Marszałek. Ponieważ dostateczna liczba pp. posłów jest zebrana, otwieram posiedzenie. Mam zaszczyt podać do wiadomości Wysokiej Izby, że protokół z wczorajszego posiedzenia został złożony w biórze sejmowém i jest przez 24 godzin do przejrzenia. Upraszam p. sekretarza o odczytanie spisu petycyj.

Sekretarz p. Józef Jasiński (czyta):

„Spis petycyj,

pod dzień 8. lipca do Sejmu krajowego wniesionych.

442. Petycya, wniesiona przez p. Jasińskiego Frańciszka, w sprawie zaniechania podwyższenia podatku gruntowego gminy Podhajczyki.

443. Gmina Werbiąż wyżny, prosi jak wyżéj.

444. Gmina Sopów prosi, jak wyżéj.
445. Gmina Gwoździec prosi, jak wyżéj.
446. Gmina Gwoździec stary, jak popzednio.
447. Gmina Peczeniżyn, jak poprzednio.
448. Gmina Jabłonów, jak poprzednio.
449. Gmina Iwanowce, jak poprzednio.
450. Gmina Korszów, jak powyżéj.
451. Gminy Liski, jako powyżéj.
452. Gmina Oskrzesińce, jak poprzednio.
453. Gmina Słobódka, jak poprzednio.
454. Gmina Werbiąż niżny, jak powyżéj.
455. Gmina Zamulińce, jak wyżéj.
456. Gmina Kamionki Wielkie, jak wyżéj.
457. Gmina Turka, jak wyżéj.
458. Gmina Matijowce, jak wyżéj.
459. Gmina Tłumaczyk, jak wyżéj.
460. Gmina Kołomyja, jak wyżéj — wszystkie powyższe petycje do komisyi podatkowéj.
461. Rada powiatowa Sanok, przez p. Czartoryskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów wykupna gruntów pod kolej podkarpacką — do komisyi kolejowéj.
462. Komitet obywateli, przez p. Romera, w sprawie uzupełnienia sieci kolei podkarpackiéj — do komisyi kolejowéj.
463. Wydział powiatowy w Skałacie, przez p. Szczęsnego Koziebrodzkiego, o ograniczenie wolności dzielenia gruntów włościańskich— do komisyi administracyjnéj.
464. Wydział powiatowy w Kosowie, przez p. Fr. Jasińskiego, prosi jak wyżéj — do komisyi administracyjnej.
465. Tenże sam Wydział, przez tegoż posła, o spowodowanie skuteczniejszego wykonywania ustawy o ochronie własności polnéj — do komisyi kultury krajowéj.
466. Wydział powiatowy w Kosowie, przez p. Franciszka Jasińskiego, w sprawie połączania gmin, opłacających mniej niż 200 złt. podatków bezpośrednich — do komisyi gminnéj.
467. Ten sam Wydział, w sprawie reformy szkół średnich — do komisyi edukacyjnéj
468. Grocholska Marya i Chudoba Józefa, przez p. Scipiona, o udzielenie im, jako akuszerkom szpitala lwowskiego, po jednéj porcyi wiktu — do komisyi petycyjnéj.
469. Jaroszyńska Józefa, kierowniczka ogródka freblowskiego, o subwencyą 1000 złt. — do komisyi budżetowéj.
470. Wydział powiatowy w Kałuszu, przez p. Wolfartha, o ograniczenie wolności dzielenia gruntów włościańskich — do komisyi administracyjnéj.
471. Ten sam Wydział, przez tegoż posła, w przedmiocie fabrykacyi i sprzedaży soli — do komisyi administracyjnéj.
472. Ks. Hlebowicki Konstanty, przez p. Wolfartha, o zapomogę z powodu pożaru — do komisyi budżetowéj.
473. Ks. Hładyłowicz Julian, przez p. Turzańskiego, o remuneracyą za udzielanie nauki religii — do komisyi budżetowéj.
474. Wydział powiatowy w Ropczycach, przez p. Tyszkiewicza, w przedmiocie ustawy o ochronie własności polnéj — do komisyi kultury krajowéj.
475. Gmina Krakowiec, przez p. Bartmańskiego, o zbadanie i uregulowanie fundacyi szpitalnéj tamże — do komisyi administracyjnéj.
276. Klebowicz Antoni, nauczyciel, przez posła Hoppena, o zaliczkę na płacę — do komisyi budżetowéj.
477. Członkowie gminy Rożniatowa, przez p. Hoppena, o wyjednanie wolnego poboru surowicy — do komisyi administracyjnéj.
478. Urząd gminny Rożniatów, przez p. Hoppena, o wstrzymanie sekwestracyi za należytości rządowe — do komisyi petycyjnéj.
479. Finik Mikołaj, nauczyciel, przez p. Sawczyńskiego, o przywrócenie odjętego mu dodatku osobistego — do komisyi edukacyjnéj.
480. Nauczyciele szkoły ludowej w Busku, przez p. Sawczyńskiego, o dodatek drożyżniany— do komisyi budżetowéj.
481. Daszkiewicz Władysław, przez p. Alfonsa Czaykowskiego, o subwencyą celem kształcenia się w rzeźbiarstwie — do komisyi budżetowéj.
482. Wydział powiatowy Brody, przez p. Wasilewskiego, o wstrzymanie dalszéj budowy drogi zborowsko-załozieckiéj.

P. Wasilewski. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. P. Wasilewski ma głos.

P. Wasilewski. Ponieważ to jest rzeczą niezwykłą, ażeby powiat petycyonował o wstrzymanie budowy drogi, budującéj się w kraju i dotyczącéj zarazem wspólnych interesów małych miasteczek, upraszam, ażeby petycya l. 482, o wstrzymanie dalszéj budowy drogi zborowsko-

załozieckiéj, była tutaj odczytana, zwłaszcza, że jest krótka i nie zajmie wiele czasu, a następnie upraszam, ażeby petycya ta odesłana została do Wydziału krajowego z poleceniem zdania sprawy na jedném z następnych posiedzeń Sejmu.

JE. hr. Marszałek. Najpierw poddaję pod głosowanie wniosek p. Wasilewskiego, ażeby petycya l. 482 była odczytana w Izbie. Upraszam tych panów, którzy przyjmują ten wniosek, ażeby petycya l. 482 była w Izbie odczytana, aby zechcieli rękę podnieść (większość). Przyjęty; proszę więc p. sekretarza o odczytanie téj petycyi.

Sekretarz p. Józef Jasiński (czyta):

„Wysoki Sejmie!

Budowa drogi krajowéj ze Zborowa do Załoziec jest w części skończona, a teraz ma być prowadzona od Olejowa ku Załoźcom. Na mocy ustawy obowiązującéj, powiat brodzki ma wywłaszczyć grunta, pod tę drogę potrzebne.

Gdy pominiona droga nie jest doprowadzona do miasta Załoziec, przez które prowadzi gościniec z Brodów do Tarnopola i Zbaraża, a tylko do piérwszej chaty odległych futorów; gdy w ogóle droga ta nie przynosi żadnego pożytku ani powiatowi brodzkiemu, ani nawet miastu Załoźce, już z tego względu, że nie dochodzi do miasta; gdy Rada powiatowa brodzka kilkakrotnie już upraszała Wysoki Sejm, aby droga z Brodów na Podkamień i Załośce do Tarnopola uznana została jako droga krajowa i budowa téj drogi, przez Wysoki Wydział krajowy w swoim czasie proponowana, na późniéj odroczoną została; gdy budowa właśnie co nadmienionéj drogi, jak świadczą petycye okolicznych gmin i obszarów dworskich, jest kwestyą żywotną całego powiatu; gdy dokończenie budowy drogi ze Zborowa do Załoziec mogłoby mieć chyba drugorzędne znaczenie i to tylko w takim razie, gdyby pierwéj droga z Brodów do Tarnopola zbudowaną została, bo bez tego najmniejszego pożytku budowa téj drogi nie przyniesie; gdy cały powiat brodzki od dwóch lat opłaca składki na możliwe zbudowanie dróg dojazdowych do trzech dworców: w Brodach, Zabłotcach i Ożydowie, gdy prócz tego opłaca również składki na zasilenie funduszu do budowy szpitala powszechnego w Brodach; gdy cały powiat, dotknięty przez dwa lata klęską nieurodzaju, nie przedstawia możności wyższego opodatkowania, a co Wysoki Sejm najlepiéj ocenić jest w stanie przy uchwalaniu budżetu krajowego, znajdującego się w analogiczném położeniu z budżetami powiatowymi i gminnymi;

Wydział powiatowy brodzki uprasza, aby Wysoki Sejm raczył odroczyć budowę owego kawałka drogi zborowsko-załozieckiéj, który przechodzi przez terytoryum powiatu brodzkiego, aż do czasu, kiedy Wysoki Sejm raczy uchwalić budowę drogi krajowéj z Brodów do Tarnopola, co sprawiłoby czasowo oszczędności tylę pożądane w budżecie krajowym, a w niczém ujmy by nie zrobiło drodze obecnie budującej się, która i tak nie ma dochodzić do Załoziec, powiat więc brodzki i same miasto Załoźce za tym kawałkiem kilku kilometrów tęsknić nie będzie, a droga zborowsko-załoziecka ani zyska, ani straci na tém, czy będzie dochodzić do piérwszego futoru w Załoźcach, o pół mili od miasta, czyli téż pół mili daléj za tym futorem.

Jako dalsze poparcie prośby Wydziału powiatowego, o odroczeniebudowy drogi zborowsko-załozieckiéj na terytoryum powiatu brodzkiego do czasu późniejszego, przytoczyć należy i tę ważną okoliczność, iż Wysoki Sejm proponuje, aby sąd powiatowy w Załoźcach z wielu należącemi doń gminami przyłączony został do starostwa tarnopolskiego, a wyłączony ze starostwa brodzkiego. Gdy jednak dukt drogi krajowéj zborowsko-załozieckiéj właśnie przechodzi przez terytorya gmin: Trościaniec wielki, Czystopady i Załośce, a te mają być wyłączone z powiatu brodzkiego, byłoby tedy wielką krzywdą dla ogromnéj części reszty podatkującej ludności powiatu brodzkiego, wysilać się obecnie na budowę drogi, z której ani jeden mieszkaniec okrojonego powiatu korzyści pośredniéj czy bezpośredniéj ciągnąćby nie mogł.

Wysoki Sejm raczy przychylić się do powyższéj prośby Wydziału powiatowego brodzkiego, jako zastępcy do wysokiego stopnia zubożałéj ludności przy dotkliwéj klęsce nieurodzaju, tém więcéj, iż prośba ta jest skierowana tylko do odroczenia wydatków, dziś dla opodatkowanych zupełnie niemożliwych.“

JE. hr. Marszałek. Był uczyniony wniosek, ażeby petycya l. 482 została odesłaną do Wydziału krajowego, jako komisyi, z poleceniem zdania sprawy jeszcze w ciągu téj sesyi.

*

Czy żąda kto głosu? (Nikt). Kiedy nikt głosu nie żąda, poddaję ten wniosek pod głosowanie. Upraszam tych panów, którzy są za przyjęciem tego wniosku, aby petycya l. 482 została odesłaną do Wydziału krajowego, jako komisyi, z poleceniem zdania sprawy jeszcze w ciągu tej sesyi, ażeby zechcieli rękę podnieść (większość). Przyjęty.

Sekretarz p. Józef Jasiński (czyta):

483. Kuszniewicz Michał, przełożony obszaru dworskiego w Matkowie, przez p. Smolkę, o subwencyą 300 złt. na cele drogowe — do komisyi drogowéj.

484. Schraufstetter Marya, akuszerka, przez p. Smolkę, o zapomogę – do komisyi budżetowéj.

485. Schafer Frańciszek, przez p. Smolkę, z uwagami celem zapobieżenia zubożeniu kraju i wywłaszczeniu właścicieli mniejszych posiadłości — do komisyi kultury krajowéj.

486. Zgromadzenie kilku oddziałów Towarzystwa gospodarskiego, przez p. Słoneckiego, przeciw projektowanemu założeniu krajowego zakładu hipotecznego — do komisyi bankowéj.

487. Gmina Zakluczyn nad Dunajcem, przez p. ks. Kitrysa, o utworzenie tamże nowego sądu powiatowego — do komisyi prawniczéj.

488. Starzewska Frańciszka, przez p Romanowicza, o zapomogę — do komisyi budżetowéj.

489. Komitet restauracyi cerkwi św. Jura we Lwowie, przez p. ks. Korzyńskiego, o zasiłek 1.500 złt. — do komisyi budżetowéj.

490. Gmina miasta Złoczowa, przez p. Wesołowskiego, o pożyczkę 7000 złt. na koszta adaptacyi koszar dla wojska — do komisyi budżetowéj.

491. Wydział powiatowy Buczacz, przez p. Matkowskiego, w przedmiocie fabrykacyi i sprzedaży soli — do komisyi administracyjnéj.

492. Ten sam w sprawie wykupu gruntów pod kolej podkarpacką — do komisyi kolejowéj.

493. Ten sam o podwyższenie opłaty od nafty z 2 na 4 złt. od 100 kilogramów — do komisyi górniczéj.

494. Marcinkiewicz Kazimierz, maturzysta, przez p. Smolkę, o zapomogę celem udania się do szkoły dublańskiéj — do komisyi budżetowéj.

495. Gmina Chodorów, przez p. Czaykowskiego Hipolita, o przyjęcie konserwacyi drogi od dworca kolei przez miasto na fundusz krajowy — do komisyi drogowéj.

496. Wydział powiatowy Jarosław, przez p. Czartoryskiego, o uwolnienie kas pożyczkowych od ostemplowania kasowych ksiąg— do komisyi bankowéj.

497. Wydział powiatowy Nowytarg, przez p. Czartoryskiego, w sprawie kolei podkarpackiéj — do komisyi kolejowéj.

JE hr. Marszałek. Jest jeszcze interpelacya do p. Komisarza rządowego. Proszę p. sekretarza o odczytanie takowéj.

Sekretarz p. Jan hr. Stadnicki (czyta):

„Interpelacya
do
Jaśnie Wielmożnego c. k. Komisarza rządowego.

Gminy Raniowice, Neudorf i Bolechowce udawały się z prośbą do Wysokiego c. k. Rządu względem przeniesienia rogatki w Drohobyczu, lecz nie doznały żadnego uwzględnienia i nie otrzymały dotychczas żadnéj odpowiedzi.

Dzisiaj kto jedzie z Drohobycza na dworzec płaci rogatkę, chociaż na most nie jedzie. Droga do dworca, stanowiąca część drogi rządowéj, jest bezsprzecznie najgorsza w całym kraju.

Dawniéj była rogatka koło mostu nad rzéką Tyśmienicą, potém przeniesiono tę rogatkę przed rampę kolejową, a teraz od stycznia b. r. jeszcze bliżéj miasta, tak, że sąsiednie wyż wspomniane gminy, wjeżdżając swojemi własnemi drogami wprost do miasta, muszą rogatkę opłacać, wskutek czego tak miasto jak i te gminy mają wielką krzywdę.

Podpisani zapytują, czy to przeniesienie rogatki bliżéj miasta stało się za wiadomością Wysokiego c. k. Rządu i czy Wysoki Rząd nie raczyłby ująć się za pokrzywdzonemi gminami jakotéż i miastem Drohobyczem — i nakazał przenieść rogatkę po za rampę kolejową, a przynajmniéj tam, gdzie w grudniu zeszłego roku istniała.

Ohrymowicz, interpelant. Czaykowski, ks. Kitrys, Fruchtman, Lityński, Janko, Rożanowski, Popiel Michał, Zbrożek, Kuczkowski, Wesołowski, Radzikiewicz, Zatorski, Wolfarth, Hoppen."

JE. hr. Marszałek. Interpelacya ta będzie doręczoną p. komisarzowi rządowemu.

P. Matkowski. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. P. Matkowski ma głos

P. Matkowski. Wnoszę, ażeby petycya l. 493 Wydziału powiatowego Buczacz, o podwyższenie opłaty od nafty z 2 na 4 złt. od 100 kilogramów, była odesłaną do Wydziału krajowego z poleceniem zdania sprawy jeszcze w ciągu téj sesyi.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, upraszam tych panów, którzy przyjmują ten wniosek, ażeby petycyą l. 493 o podwyższenie opłaty od nafty odesłano do Wydziału krajowego z poleceniem zdania sprawy jeszcze w ciągu téj sesyi, aby zechcieli rękę podnieść (większość). Przyjęty.

Przystępujemy do porządku dziennego. Na porządku dziennym jest najpierw wybór deputacyi do Najjaśniejszego Pana z 5 członków złożonéj. Czyli panowie mają już kartki gotowe?

Głosy: Nie.

JE. hr. Marszałek. Celem więc porozumienia się względem wyboru, przerywam posiedzenie na 10 minut.

(Po pauzie.)

Przystępujemy do wyboru. Na skrutatorów zapraszam pp. posłów: Korytowskiego, Stanisława Tarnowskiego, Łukasiewicza, Sanguszki, Krasickiego. Proszę pp. skrutatorów o odebranie kartek.

(Skrutatorowie odbierają kartki.)

Przerywam posiedzenie aż do ukończenia skrutynium.

(Po przerwie.)

Proszę o odczytanie rezultatu skrutynium.

Sprawozdawca p. Stanisław hr. Tarnowski (czyta): Głosów oddanych było 92; absolutna większość jest 47. P. ks biskup Stupnicki otrzymał 83, p. Grocholski 82, Zyblikiewicz 76, ks. Czartoryski 77, ks. Sanguszko 47 głosów.

JE. hr. Marszałek. Zatém wszyscy ci panowie zostali wybrani.

Przystępujemy do drugiego punktu porządku dziennego, którym jest drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego o utworzenie drugiéj posady adjunkta w krajowéj szkole gospodarstwa lhsowego we Lwowie. Ob. Al. 98.

Sprawozdawca komisyi budżetowéj poseł Scipio.

Sprawozdawca p. hr. Scipio: (zaczyna czytać sprawozdanie z Allegatu l. 98.)

Głosy: Prosimy o uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Upraszam tych panów, którzy przyjmują ten wniosek, aby zechcieli rękę podnieść (większość). Przyjęty.

Proszę o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca p. hr. Scipio (czyta):

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Jako pomoc naukową dla szkoly średniéj krajowéj gospodarstwa lasowego we Lwowie, wstawia się w budżeta na rok 1880 i 1881 po złt. 800 rocznie, a to na płacę prowizorycznego drugiego adjunkta; wykreśla się zaś równie prowizorycznie na tych lat dwa po złt. 500 z płacy rocznéj docentów téj szkoły."

JE hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, upraszam tych panów, którzy przyjmują wniosek komisyi, aby zechcieli rękę podnieść (większość). Przyjęty. Trzecie czytanie w tym wypadku nie jest potrzebne, ponieważ uchwała obejmuje tylko jeden wniosek.

Upraszam o następne sprawozdanie komisyi budżetowéj nad rubryką VII pozycyą 69 budżetu na rok 1880 „Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie." Ob. Al. 99.

Sprawozdawca p. Scipio (czyta:)

„Sprawozdanie

komisyi budżetowéj do budżetu krajowego na r. 1880 do Rubr. VII. poz. 69. — Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Dochody:

Szkoła ta subwencyonowana jest przez c. k. Skarb Państwa roczną kwotą 5000 złt.

Nadto na podstawie dotychczasowéj prze-

ciętnéj frekwencyi, preliminuje Wydział krajowy i zgodnie z tém komisya budżetowa za wpisowe i czesne od uczniów na rok 1880 złt. 390 (R. VIII. poz. 18, 19, 20.) Rubryka dochodów w r. 1880 wyniesie zatém złt. 5390

Wydatki:

Wydatki preliminuje Wydział krajowy na łączną kwotę złt. 12.210, lecz komisya budżetowa, zbadawszy dokładnie stan i potrzeby szkoły gospodarstwa lasowego, zniża ten preliminarz do kwoty złt. 11.710, a to bez zmiany etatu szkoły, lecz tylko z powodu, iż tymczasowo na r. 1880 nie wyznacza płacy na jednego docenta w kwo- 500 złt., a natomiast prowizorycznie wstawia w tenże budżet płacę jednego adjunkta w kwocie 800 złt., odnośnie do sprawozdania swego o mianowaniu tymczasowém drugiego adjunkta.

Kwota w ten sposób na wydatki w r. 1880 na 11.710 złt. przez komisyą preliminowana, porównana z kwotą dochodów 5390 złt., okazuje niedobór na 6320 złt. do pokrycia z funduszów krajowych.

Budżet zatém szkoły średniéj krajowéj gospodarstwa lasowego we Lwowie na r. 1880, który Wysoki Sejm uchwalić raczy, przedstawia się jak następuje:"

JE. hr. Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta, czy żąda kto głosu? (nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowéj. Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie pojedyńczych pozycyj.

Sprawozdawca p hr. Scipio (czyta):

„Wydatki.

Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

I. Płace nauczycieli.

a) Profesor fachowy, zarazem dyrektor 2560 zł.
b) Drugi profesor fachowy . 1740 „
c) Dwóch adjunktów (z których jeden prowizorycznie) po 800 złt. 1600 „

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, upraszam o odczytanie drugiego ustępu.

Sprawozdawca p. hr. Scipio (czyta):

„Siedmiu docentów.

d) Matematyki i fizyki . 800 zł.
e) Łowiectwa . . . 100 „
f) Rysunków . . . 400 „
do przeniesienia 1.300 „

z przeniesienia 1.300 „
g) Chemii . . . 300 „
h) Inżynieryi leśnéj . . 300 „
i) Stylistyki . . . 300 „
k) Ekonomii politycznéj i administracyi . . 200 „ 8300 zł."

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, upraszam o odczytanie dalszego ustępu.

Sprawozdawca p. hr. Scipio (czyta):

„II. Zasługi.

a) Dozorca . . . 300 zł.
b) Pomocnik dozorcy . . 180 „ 480 zł."

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, upraszam o odczytanie następnego ustępu.

Sprawozdawca p. hr. Scipio (czyta):

„III. Koszta administracyjne.

a) Asekuracya budynków i okazów . . . 45 zł.
b) Opał i oświetlenie . . 300 „
c) Potrzeby kancelaryjne . 200 „
d) Pomniejsze administracyjne 195 „ 740 zł."

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, upraszam o odczytanie dalszego ustępu.

Sprawozdawca hr. Scipio (czyta):

„IV. Potrzeby naukowe.

a) Środki naukowe . 720 zł.
b) Wycieczki naukowe . 600 „
c) Ogród doświadczalny . 200 „ 1520 zł."

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, upraszam o odczytanie następnego ustępu.

Sprawozdawca p. hr. Scipio (czyta):

„V. Spłata pożyczki.

Kasie oszczędności XI i XII rata.
w kapitale . . . 184 zł.
w odsetkach . . . 486 „ 670 zł."

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Upraszam tych panów, którzy przyjmują dopiero co odczytane ustępy podług przedstawionych przez komisyą budżetową cyfr, ażeby zechcieli rękę podnieść (większość). Wszystkie te ustępy są przyjęte.

P. Jan hr. Stadnicki. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania tej uchwały.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania téj uchwały

Upraszam tych panów, którzy są za przystąpieniem do trzeciego czytania bez czytania, aby zechcieli rękę podnieść (większość). Przyjęto. Upraszam teraz tych panów, którzy przyjmują te wszystkie rubryki od I. do V. w trzeciém czytaniu, aby zechcieli rękę podnieść (większość). Przyjęte.

Ob. Al. 100. Teraz upraszam o następne sprawozdanie komisyi budżetowéj o petycyach Towarzystw rolniczych krakowskiego i galicyjskiego o zasiłki na cele tych towarzystw.

Sprawozdawca p. hr. Scipio (zaczyna czytać sprawozdanie z Allegutu l. 100.)

P. hr. Krukowiecki. Proszę o uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Upraszam tych panów, którzy są za uwolnieniem, sprawozdawcy od czytania, aby zechcieli rękę podnieść (większość). Jest uwolniony. Proszę o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca p. hr. Scipio (czyta):

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Towarzystwo rolnicze krakowskie w Krakowie i Towarzystwo galicyjskie gospodarskie we Lwowie, zasilane będą z funduszów krajowych po złt. 3000 rocznie każde, a to począwszy od 1. lipca r. b.“

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, upraszam tych panów, którzy przyjmują wniosek komisyi, ażeby zechcieli rękę podnieść (większość.) Przyjęty.

Z kolei następuje (czyta):

Ob. Al. 101. „Sprawozdanie komisyi drogowéj o przedłożeniu Wydziału krajowego i wniosku posła Abrahamowicza z projektem ustawy drogowéj i wniosku posła Jaworskiego o dojazdach kolejowych.“

Ponieważ od sprawozdawcy komisyi drogowéj p. Mecińskiego otrzymałem wiadomość, że nie może, z powodu oddalenia się ze Lwowa przybyć na dzisiejsze posiedzenie i że dopiero w nocy przyjedzie, dlatego ten przedmiot musi spaść z porządku dziennego. Daléj z porządku dziennego następuje drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego o zarządzie funduszu propinacyjnego. Sprawozdawca komisyi lustracyjnéj poseł Jasiński Franciszek. Ob. Al. 102.

W sprawie dotyczącéj funduszu zarządu propinacyjnego nadeszło do Prezydyum Sejmu pismo z prośbą, ażeby było podane do wiadomości Wysokiéj Izby.

Sekretarz p. Alfons Czaykowski (czyta):

„Jaśnie Wielmożny Hrabio!

Sejm krajowy na posiedzeniu swém dnia 5. lipca b. r. uchwalił, z okazyi załatwienia zamknięcia rachunku funduszu propinacyjnego za r. 1878. rezolucyą wzywającą c. k. Rząd o wydanie stosownych poleceń c. k. władzom administracyjnym i skarbowym, aby należytości, na rzecz funduszu propinacyjnego przypadające, jak najenergiczniéj ściągały

W wykonaniu téj rezolucyi wydałem równocześnie załączone polecenie do c k. Starostów, które proszę Waszéj Exelencyi podać do wiadomości Wysokiego Sejmu.

Racz Wasza Exelencyo przyjąć przy téj sposobności zapewnienie o mojém wysokiém poważaniu.

We Lwowie dnia 7. lipca 1880.

Potocki wł. r.

Odpis

okólnika c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 7. lipca 1880 L. do wszystkich 6895 pr. ck. Starostów.

Z przedłożonych mi ostatnich wykazów zaległości czynnych funduszu propinacyjnego tak ogólnego, jako też funduszów pojedyńczych miast i miasteczek, niemiłe powziąść musiałem przeświadczenie, że Panowie Starostowie — z nielicznémi tylko wyjątkami pomimo kilkakrotnie powtarzanych gorących poleceń i pomimo wskazówek, udzielonych tutejszymi reskryptami z dnia 9. kwietnia 1879 L. 2880/pr. i 16. marca 1880 2644/pr., nie zajmują się tą sprawą z tą sprężystością, jakiéj koniecznie wymaga jéj ważność dla kraju.

Zamiast bowiem zmniejszyć się zaległości, których ogólna kwota w kraju wynosiła z końcem grudnia 1879, a zatém w niespełna dwóch

latach po zaprowadzeniu odnośnych opłat, przeszło 120.000 złt., (z których na powiat tamtejszy przypadała kwota, wykazana tutejszym reskryptem z dnia 16. marca 1880 L. 2664/pr.) zwiększyła się jeszcze z końcem marca 1880. z małymi tylko wyjątkami, skutkiem niespłacania i nieściągnięcia należytości, przypadłych do zapłaty w dniu 1. stycznia 1880.

Ten nader niekorzystny stan rzeczy, który już i Reprezentacyi krajowéj dał powód do zażaleń, którym niestety nie mogłem odmówić słuszności, nie da się niczem usprawiedliwić, czego najlepszym dowodem nader korzystny rezultat, osiągnięty w niektórych aczkolwiek nader nielicznych starostwach jnp. w brzeżańkiém, czortkowskiém, gorlickiém, grybowskiém, nadworniańskiém, pilzneńskiém, rzeszowskiém, wadowickiém i żydaczowskiém. Co w jednym powiecie może być dokonane, może być osiągnięte przy należytéj gorliwości i sprężystości i w drugim.

Całe usprawiedliwienie, jakie w przeważnéj liczbie wypadków przytaczane bywa dla wytłómaczenia wzrastającéj kwoty zaległościowéj, zasadza się na tém, że restancyonaryusze różnymi wybiegami udaremniają wdrożone przeciw nim kroki przymusowe, lub wydaleniem się w strony niewiadome czynią je zupełnie niemożliwymi.

Jakkolwiek nie zapoznaję trudności, jakie na téj drodze przedstawiać się mogą władzom wykonawczym, wszelako ważność sprawy i jéj dla kraju doniosłość nie pozwalają mi obojętném patrzeć okiem na niepomyśny obrót, jaki wzięła w samym już zarodzie.

Wzywam Pana Starostę, byś nie odkładając téj sprawy do późniejszéj pory roku, do czego w danych okolicznościach nie ma powodu, przyłożył się do energicznego ściągnięcia tych zaległości, które wzrastając dotychczasowym trybem z czasem musiałyby się stać rzeczywiście nieściągalnemi.

Nie wątpię, że sprężyste, choć z zachowaniem przynależnego powadze urzędowéj taktu i spokoju — przeprowadzone postępowanie w kilku wypadkach, ułatwi Panu to zadanie o tyle, że wzbudzi w reszcie restancyonaryuszów przeświadczenie, iż na przewlekaniu uiszczenia tych należytości nie tylko nic nie zyskają, ale że takiém przewlekaniem narażają się na niechybne przymusowe ściągnięcia takowych i połączone z takowém przykrości.

Wykazy zmian w osobach szynkarzy, do których przedłożenia obowiązani są właściciele, a względnie dzierżawcy, prawa propinacji, podadzą Panu Staroście sposobność ocenienia już z góry, ażali osoba ustanowionego szynkarza daje gwarancya, iż nie rozchodzi się tu o rozmyślnie z góry obliczone obejście obowiązujących przepisów, przez uchylenie się od opłaty propinacyjnéj.

Rozumie się samo przez się, że w danym razie zarządzić należy co wypada, celem zapobieżenia w drodze policyjnéj podobnym nadużyciom.

Z końcem września b. r. przedłożysz mi Pan Starosta dokładny wykaz odnośnych zaległości, podając przy każdéj pozycyi szczegółowo powód, dla którego nie mogła być dotychczas ściągnięta.

Czyniąc Pana Starostę osobiście odpowiedzialnym za ścisłe dopełnienie niniejszego polecenia, żywię tę nadzieję, że przedłożyć się mający powyższy wykaz nie da mi powodu do tak ujemnych jak obecne spostrzeżeń.

We Lwowie dnia 7. lipca 1880.

C. k. Namiestnik
Potocki w. r."

JE. hr. Marszałek. Pan sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca p. Frańciszek Jasiński (zaczyna czytać sprawozdanie z alegatu l. 102)

Głosy: Prosimy uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek, aby uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania. Upraszam tych panów, którzy się zgadzają z tym wnioskiem, aby zechcieli rękę podnieść (większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawce o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca p. Frańciszek Jaśiński (czyta:) „Wyżéj przytoczone okoliczności wskazują jasno, iż zachodzi konieczna potrzeba zaradzenia złemu, przeto komisya lustracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucyą: „Sejm wzywa c. k. Rząd o jak najenergiczniejsze ściąganie wszelkich należytości, ustawą o zniesieniu prawa propinacyi na utworzenie funduszu proppicyjnego przeznaczonych."

Komisarz rządowy p. Filip Zaleski. Proszę o głos.

Sprawozdawca p. Franciszek Jasiński. Za pozwoleniem p. komisarza rządowego, zaraz cofnę wniosek komisyi.

Szanowni Panowie! Podobna rezolucya była przez Wysoką Izbę nie dawno uchwalona. Wysoki Rząd raczył uwzględnić tę recolucyą i dowiedzieliśmy się z pisma, dopiero co odczytanego, że JE. Pan Namiestnik wydał ostre rozporządzenie do starostw w tym względzie. Sądzę zatém, że uchwalenie po raz drugi takiéj rezolucyi nie okazuje się potrzebnem, gdyż w obec rozporządzenia rządowego stałaby się ona bezprzedmiotową.

JE. hr. Marszałek. Pan sprawozdawca cofa rezolucyą w imieniu komisyi lustracyjnéj w obec oświadczenia a raczéj pisma, które Wysokie c. k. Namiestnictwo nadesłało. Jeśli więc nikt z pp. posłów nie podniesie tego wniosku, w takim razie sprawa ta załatwiona będzie bez głosowania.

P. hr. Golejewski. Podnoszę rezolucyą cofniętą przez komisyą, a to z téj przyczyny, że Pan komisarz rządowy chciał zabrać głos i wyjaśnić tę sprawę.

JE. hr. Marszałek. P. komisarz rządowy ma głos.

Komisarz rządowy p. Filip Zaleski. Nie miałbym powodu zabierać głosu, skoro jest wniosek pana sprawozdawcy, aby cofnąć rezolucyę. Chciałbym tylko zwrócić uwagę Wysokiéj Izby na tę okoliczność, że rezolucya téj saméj treści została uchwalona 5. t. m. Zdaje mi się więc, że powtórzyć ją dzisiaj byłoby rzeczą zbyteczną, chyba tylko w takim razie, gdybyśmy się byli do téj rezolucyi jeszcze nie zastosowali. Jeżeli jednak Wysoki Sejm uzna potrzebę powtórzyć dzisiaj tę rezolucyą, nie będę miał nic przeciw temu do powiedzenia.

P. hr. Golejewski. Po oświadczeniu Pana komisarza rządowego cofam mój wniosek.

JE. hr. Marszałek. Porządek dzienny został wyszerpany. Sądzę, że komisye będą korzystały z tak krótkiego trwania dzisiejszego posiedzenia, aby w pracach swoich naprzód się posunąć, bo bardzo mało już mamy czasu dla przedmiotów, które są do załatwione.

Następne posiedzenie jutro t. j. w piątek o godzinie 11. przed południem. Na porządku dziennym jest (czyta:)

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Majera w sprawie klinik krakowskich.

2. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału kraj. co do zmiany etatu urzędników krajowych. Sprawozdawca komisyi budżetowéj poseł Smarzewski.

3. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie żądanego przez c. k. Radę szkolną kredytu dodatkowego na rok 1879. Sprawozdawca komisyi budżetowéj poseł Smarzewski.

4. Sprawozdanie komisyi drogowéj o przedłożeniu Wydziału krajowego i wniosku posła Abrahamowicza z projektem ustawy drogowéj i wniosku posła Jaworskiego o dojazdach kolejowych. Sprawozdawca poseł Męciński.

5. Sprawozdanie Wydziału krajowego, o udzielenie prawa do poboru opłat mytniczych i opłaty kopytkowego dla gminy Tarnopola i Kołomyi. Sprawozdawca p. Badeni.

(Mówi): Była uchwała Sejmu, aby sprawy drobniejszéj wagi, a mianowicie sprawy opłat mytniczych i kopytkowego, przychodziły wprost z Wydziału krajowego do drugiego, czytania. Przedłożenia Wydziału krajowego dotyczące opłaty kopytkowego, są wydrukowane i rozdane. Ponieważ jednak nastąpił precedens, że dwie sprawy tego rodzaju zostały odesłane do komisyi administracyjnéj, przeto zwracam uwagę Wysokiej Izby na tę okoliczność. Jeżeli nikt nie uczyni wniosku, aby inaczéj postąpić, w takim razie, stosując się do poprzedniéj uchwały, sprawę, dotyczącą kopytkowego, postawię odrazu do drugiego czytania. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, przedmiot ten będzie załatwiony na porządku dziennym, dopiero co odczytanym.

Posiedzenie zamknięte.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. minut 30. przed południem.